

A t z i n u m s

par Ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu bīstamo atkritumu savākšanas stacijas izveidei Rīgā

Derīgs līdz 2005.gada 9.septembrim

Izdots paredzētās darbības ierosinātājam - Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai, kuras adrese: Peldu ielā 25, Rīgā, LV - 1494

Paredzētās darbības nosaukums: bīstamo atkritumu savākšanas stacijas izveide Rīgā

Noslēguma ziņojuma izstrādātājs: SIA "Firma L4", kuras adrese: Jelgavas ielā 90, Rīgā, LV - 1004

Paredzētās darbības norises vietas adrese: Rīgā, Granīta ielā 16 vai Rītausmas ielā 16

1. Īss paredzētās darbības raksturojums

Bīstamo atkritumu savākšanas staciju paredzēts veidot kā bīstamo atkritumu savākšanas un pārkraušanas centru, kurā bīstamos atkritumus īslaicīgi uzglabās, uzkrājot un sagatavojot tālākai transportēšanai uz pārstrādes vai noglabāšanas vietām.

Atbilstoši noslēguma ziņojumā iekļautajai informācijai, kas iegūta izmantojot bīstamo atkritumu statistisko pārskatu datus (veidlapas Nr.3-BA), 2000.gadā Rīgas pilsētā 104 uzņēmumi radījuši 27647 tonnas bīstamo atkritumu. Ņemot vērā iepriekšējo gadu uzkrājumus, 2000.gada beigās Rīgas uzņēmumu teritorijās uzglabāja 61436 tonnas bīstamo atkritumu.

Prognozētā bīstamo atkritumu savākšanas stacijas jauda ir līdz 11900 tonnu savāktu atkritumu gadā, no kurām stacijas teritorijā vienlaicīgi uzglabās ap 3000 tonnu bīstamo atkritumu. Paredzēts, ka stacija apkalpos juridiskas, kā arī fiziskas personas. Bīstamo atkritumu savākšanas stacijā pieņems visus atkritumu veidus, izņemot:

- atkritumus, kas radušies, veicot ārstnieciskas darbības;
- atkritumus ar lielu biodegradablu organisku vielu saturu;
- radioaktīvos atkritumus;
- sprāgstvielas.

Bīstamos atkritumus, atkarībā no to fizikālā stāvokļa un ķīmiskajām īpašībām, paredzēts uzglabāt oriģinālajā iepakojumā, polietilēna vai metāla mucās, vai arī speciāli izveidotās šķidro atkritumu uzglabāšanas tvertnēs. Plānotais atkritumu uzglabāšanas ilgums līdz trīs mēnešiem. Bīstamo atkritumu savākšanas stacijas izveidei paredzēta 25000 m² liela teritorija.

Raksturojot bīstamo atkritumu savākšanas stacijas iespējamās darbības jomas saistībā ar bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveidi Latvijā kopumā, ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumā paredzēta bīstamo atkritumu savākšanas stacijas darbības attīstība divos etapos:

- pirmais – atkritumu savākšana, pārtarēšana, īslaicīga uzglabāšana un nodošana tālākai pārstrādei vai apglabāšanai;
- otrais – atkritumu pirmapstrāde: veicot atkritumu cietās frakcijas atdalīšanu no šķidrās; degošās frakcijas atdalīšanu no nedegošās, un, atkarībā no apstrādājamo atkritumu sastāva, veicot atdalīto frakciju tālāku apstrādi vai utilizāciju.

Tā kā otrajam attīstības etapam, kuru piedāvāts realizēt tālākā perspektīvā, ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumā nav pietiekoši detāli aprakstītas paredzētās tehnoloģijas bīstamo atkritumu pirmsapstrādei, kā arī nav izvērtētas šo tehnoloģiju iespējamās ietekmes uz vidi un nelabvēlīgo ietekmju samazināšanas vai novēršanas pasākumi, tad Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroja atzinums ir spēkā tikai bīstamo atkritumu savākšanas stacijas pirmajā etapā paredzētajām funkcijām: bīstamo atkritumu savākšana, īslaicīga uzglabāšana, pārtarēšana un nodošana tālākai pārstrādei vai apglabāšanai. Otrajā attīstības etapā plānotā stacijas darbības funkciju paplašināšana ir jāveic likumdošanas aktos paredzētajā kārtībā.

Plānots, ka stacijas darbībai būs nepieciešams specializēts transports, kvalificēti darbinieki, speciālas iekārtas un tehnoloģijas bīstamo atkritumu pārtarēšanai, uzglabāšanai un kontrolei, kā arī atbilstoši darbības specifikai būvētas un iekārtotas ēkas un teritorija.

Tiek plānots, ka, ievēdot kravu bīstamo atkritumu savākšanas stacijā, kravu apskatīs, transportlīdzekli ar kravu nosvērs un noformēs pieņemšanas - nodošanas dokumentus. Tālāk pārkraušanas zonā noņems kravas kontrolparaugus, lai pārbaudītu bīstamo atkritumu galvenās sastāvdaļas, kam sekos transportlīdzekļa izkraušana. Izbraucot no bīstamo

atkritumu savākšanas stacijas, transportlīdzekli atkārtoti nosvērs. Atkritumus uzglabās noliktavās, kas būs apgādātas ar automātiskās ugunsdzēsšanas sistēmām. Plānots, ka visām veicamajām darbībām tiks izstrādāti atsevišķi tehnoloģiskie priekšraksti. Atkritumu pārkraušanu, pārtarēšanu un pārsūkņēšanu veiks telpās, kurās tiks ierīkotas pieplūdes un nosūces ventilācijas un notekūdeņu savākšanas sistēmas. Nosūces ventilācijas sistēmas aprīkos ar attīrīšanas iekārtām kaitīgo vielu uztveršanai. Savukārt, iespējamo noplūžu savākšanai noliktavu telpās ierīkos no kanalizācijas atdalītas sistēmas noplūžu uztveršanai. Autotransporta un konteineru mazgāšanai paredzēta speciālas ar notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm apgādātas iekārtas būvniecība. Tāpat ir paredzēta attīrīšanas ietaišu būvniecība virszemes noteces ūdeņu no stacijas teritorijas attīrīšanai pirms to novadīšanas pilsētas kanalizācijas tīklā. Stacijas ūdensapgādei plānots izmantot pilsētas ūdensvadu un notekūdeņus novadīt pilsētas kanalizācijas tīklā; siltumapgādei būs vietējo katlumāju.

Lai gan iedzīvotāju attieksme paredzētās darbības sabiedriskās apspriešanas laikā bija ļoti pasīva, ir iespējama noraidošas attieksmes rašanās projekta turpmākās attīstības gaitā. Līdz ar to jānodrošina iedzīvotājiem izsmeļoša un saprotama informācija par bīstamo atkritumu savākšanas stacijas nepieciešamību un funkcijām, tās darbības iespējamajām labvēlīgajām un nelabvēlīgajām ietekmēm, nelabvēlīgo ietekmju samazināšanas un novēršanas pasākumiem, kā arī informācija potenciālajiem stacijas klientiem par pieejamajiem pakalpojumiem.

Piedāvātā teritorija Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētā **Granīta ielā 16**, saskaņā ar Rīgas Domes 1999.gada 15.jūnija saistošajiem noteikumiem Nr.31 "Par Šķirotavas teritorijas detālā plānojuma apstiprināšanu", atrodas jauktās ražošanas teritorijā. Patlaban teritorijas centrālajā daļā atrodas ūdenstornis un divi artēziskie urbumi, kurus neizmanto. Vēl viens artēziskais urbums atrodas apmēram 250 m uz rietumiem no piedāvātās teritorijas. Laukuma ziemeļu daļā atrodas SIA "Asfaltbetona rūpnīca", austrumos un dienvidos – mežs, bet rietumu daļā Latvijas - Vācijas kopuzņēmuma SIA "Būvgružu pārstrāde" teritorija. Apmēram 250 m uz austrumiem no piedāvātās teritorijas atrodas tuvākā viensēta un vēl divas viensētas apmēram 600 m attālumā dienvidaustrumu virzienā; viensētu dzeramā ūdens apgādei izmanto akas. Piedāvātās vietas tuvumā atrodas vairākas mazdārziņu teritorijas.

Atbilstoši Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā iekļautajiem grunts kvalitātes testēšanas datiem, bīstamo atkritumu savākšanas stacijai paredzētajā teritorijā konstatēts grunts piesārņojums ar svinu un naftas produktiem, kas atbilstoši MK 1999.gada 3.augusta noteikumos Nr.269

iekļautajiem grunts piesārņojuma vērtēšanas kritērijiem, kvalificējams attiecīgi kā “vāji piesārņots” un “stipri piesārņots”. Savukārt, gruntsūdens kvalitātes testēšanas dati liecina par gruntsūdens piesārņojumu ar organiskajām vielām (raksturots ar Ķīmiskā skābekļa patēriņa vērtībām), kadmiju un naftas produktiem. Gruntsūdens piesārņojuma pakāpe, atbilstoši MK 1999.gada 3.augusta noteikumos Nr.269 iekļautajiem pazemes ūdeņu piesārņojuma vērtēšanas kritērijiem, kvalificējama kā “piesārņots”.

Piedāvātā teritorija Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētā **Rītausmas ielā 16**, atbilstoši Rīgas attīstības plānam, atrodas daļēji dabas pamatnes un daļēji jauktās ražošanas teritorijās, kā arī ielu sarkanajās līnijās bez kapitālās apbūves tiesībām.

Laukuma ziemeļu daļa pieguļ elektroenerģijas transformācijas stacijai, tā ziemeļaustrumu - austrumu un dienvidrietumu daļu aizņem Rīgas pilsētas meži, savukārt dienvidu daļā atrodas Medema purva kūdras ieguves lauki, bet rietumu daļā - rūpniecības un noliktavu ēkas. Apmēram 700 m uz ziemeļiem atrodas Ziepniekkalna dzīvojamais masīvs, bet atsevišķas dzīvojamās mājas ir aptuveni 400 m attālumā. Laukuma apkārtnē ir ierīkoti trīs artēziskie urbumi - viens apmēram 650 m attālumā un divi apmēram 250 m attālumā. Apmēram 600 m uz ziemeļrietumiem no piedāvātās teritorijas atrodas gāzes regulēšanas stacija.

Ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojuma analīze veikta, ievērojot likuma “Par atkritumu apsaimniekošanu” prasības par atkritumu apsaimniekošanu tādā veidā, lai:

- netiktu apdraudēta cilvēku dzīvība un veselība;
- neradītu apdraudējumu ūdeņiem, gaisam, gruntij un bioloģiskai daudzveidībai;
- neradītu traucējošus trokšņus vai smakas;
- netiktu nelabvēlīgi ietekmēta ainava un īpaši aizsargājamās teritorijas;
- nepiesārņotu un nepiegružotu vidi.

Noslēguma ziņojumā iekļautie dabas un vides apstākļu izpētes dati liecina, ka katrai no piedāvātajām bīstamo atkritumu savākšanas stacijas izvietojuma vietām ir savas priekšrocības un trūkumi.

Inženierģeoloģiskie apstākļi abās teritorijās ir līdzīgi un vērtējami kā samērā sarežģīti, taču, iekļaujot negatīvo faktoru novēršanas pasākumus stacijas projektā, var nodrošināt atbilstošu būves ekspluatācijas drošības pakāpi. Abas teritorijas raksturojas ar augstu gruntsūdens līmeni un vāju gruntsūdens horizonta aizsardzību no virszemes piesārņojuma.

Granīta iela 16

Priekšrocības:

- teritorijas tuvumā nav dzīvojamo masīvu un sabiedrisko ēku;
- labvēlīgāki meteoroloģiskie apstākļi - valdošie vēji rūpniecības rajona virzienā;
- objektam ir iespējams piebraukt no divām pusēm;
- vieglas pieslēguma iespējas pilsētas ūdensvada un kanalizācijas tīkliem, kuri atrodas Granīta ielā;
- teritorijas tuvumā nav īpaši aizsargājamu dabas teritoriju;
- teritorijā nav dabas aizsardzībai un bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu sugu un biotopu;
- ietekme uz meža ainavu būs nenozīmīga;
- artēziskie ūdeņi ir labi aizsargāti no virszemes piesārņojuma;
- virszemes noteces ūdeņus iespējams novadīt pilsētas lietus ūdeņu kanalizācijas tīklā;
- nav prognozējama teritorijas applūšana.

Trūkumi:

- lielāka satiksmes intensitāte atkritumu transportēšanas maršrutos;
- nelabvēlīgāki atkritumu pārvadāšanas maršruti uz bīstamo atkritumu apglabāšanas poligonu;
- tuvumā trīs viensētas, kuru dzeramā ūdens apgādei izmanto akas;
- tuvumā vairākas mazdārziņu teritorijas;
- teritorijā atrodas ūdenstornis un divi artēziskie urbumi, teritorijas tuvumā atrodas vēl viens artēziskais urbums;
- samērā augsts esošais gaisa piesārņojums;
- ņemot vērā teritorijas grunts un gruntsūdens piesārņojumu, ir nepieciešami sanācijas pasākumi un monitoringa sistēmas izveide pirms būvniecības uzsākšanas.

Rītausmas iela 16

Priekšrocības:

- mazāka satiksmes intensitāte atkritumu transportēšanas maršrutos;
- labāki atkritumu pārvadāšanas maršruti uz bīstamo atkritumu apglabāšanas poligonu;
- salīdzinoši zemāks esošais gaisa piesārņojums;
- teritorijas tuvumā nav īpaši aizsargājamu dabas teritoriju;

- teritorijā grunts un gruntsūdens nav ķīmiski piesārņoti, līdz ar to laukumam nav nepieciešami iepriekšēji sanācijas pasākumi.

Trūkumi:

- nelabvēlīgi meteoroloģiskie apstākļi - valdošie vēji Ziepniekkalna dzīvojamā masīva virzienā;
- tuvumā Ziepniekkalna dzīvojamais masīvs, 94.vidusskola un Ziepniekkalna sākumskola;
- tuvumā atsevišķas dzīvojamās mājas Mežkalnu un Rītausmas ielās;
- teritorija iekļaujas blakus esošā Medema purva un tā meliorācijas sistēmu aizsargjoslā;
- teritorijā atrodas ierobežoti izmantojamās īpaši aizsargājamās augu sugas - Vāļišu staipekņa atradnes;
- tiks ietekmētas apkārtējā meža un purva ainavas;
- samazināsies iedzīvotāju rekreācijas iespējas;
- teritorijas tuvumā atrodas gāzes regulēšanas stacija;
- teritorijas tuvumā atrodas divi artēziskie urbumi;
- pirmskvartāra pazemes ūdens horizonts ir vāji aizsargāts no virszemes piesārņojuma;
- nepieciešama esošās meliorācijas sistēmas rekonstrukcija, lai nodrošinātu virszemes ūdeņu novadīšanu.

2. Izvērtētā dokumentācija

- Ietekmes uz vidi novērtējuma pieteikums bīstamo atkritumu savākšanas stacijai Rīgā - 12 lp.,
- Programma bīstamo atkritumu savākšanas stacijas izveides ietekmes uz vidi novērtējumam - 7 lp.,
- Ietekmes uz vidi novērtējuma bīstamo atkritumu savākšanas stacijas izveidei Rīgā darba ziņojums - 1 sējums, 194 lp.,
- IVN valsts biroja atzinums par ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu bīstamo atkritumu savākšanas stacijas izveidei Rīgā - 4 lp.,
- Ekspertu atzinumi par paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu - 50 lp.,
- Ekspertu apspriedes protokols - 7 lp.,
- Rīgas Domes Vides departamenta atsauksme par paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu - 2 lp.,
- Ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols - 3 lp.,
- Ietekmes uz vidi novērtējuma bīstamo atkritumu savākšanas stacijas izveidei Rīgā noslēguma ziņojums - 1 sējums, 245 lp.,

- Ekspertu atzinumi par paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu - 19 lp.,
- Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes atsauksme par paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu - 1 lp.

3. Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroja lēmums

Pamatojoties uz izvērtētās dokumentācijas analīzi, Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojs:

- 1. Rekomendē projekta turpmāko izstrādi bīstamo atkritumu savākšanas stacijas izveidei Rīgā, Granīta ielā 16 kā piemērotāko no abām izvērtētajām vietām.**
- 2. Nerekomendē bīstamo atkritumu savākšanas stacijas izveidi Rīgā, Rītausmas ielā 16, ņemot vērā salīdzinoši mazāk piemērotus vides un dabas apstākļus, kā arī skolu un Ziepniekkalna dzīvojamā masīva tuvumu un atrašanos valdošo vēju virzienā.**

4. Obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi

- Pēc pašvaldības lēmuma akceptēt bīstamo atkritumu savākšanas stacijas izveidi vienā no piedāvātajām teritorijām, darbības ierosinātajam Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē jāpieprasa un jāsaņem vides aizsardzības tehniskie noteikumi un likumdošanā noteiktajā termiņā jāiesniedz pieteikums B kategorijas atļaujas saņemšanai.
- Darbības ierosinātajam sadarbībā ar pašvaldību jānodrošina akceptētās bīstamo atkritumu savākšanas stacijas izveides vietas iekļaušanu teritorijas plānojumā:
 - vietas Granīta ielā 16 akcepta gadījumā - Šķirotavas teritorijas detālajā plānojumā,
 - vietas Rītausmas ielā 16 akcepta gadījumā - Rīgas attīstības plānā.
- Granīta ielas 16 akcepta gadījumā jāveic nepieciešamie sanācijas darbi un gruntsūdens monitoringa sistēma jāizveido pirms stacijas darbības sākuma.
- Vietas Rītausmas ielā 16 akcepta gadījumā meža zemes transformācija jāveic atbilstoši MK 2001.gada 27.februāra noteikumiem Nr.94 "Meža zemes transformācijas kārtība".
- Lai novērstu iespējamo ietekmi uz dzeramā ūdens kvalitāti:

- vietas Granīta ielā 16 akcepta gadījumā - jālikvidē trīs esoši artēziskie urbumi un ūdenstornis, kā arī, nepieciešamības gadījumā, jāveic pasākumi tuvumā esošo viensētu nodrošināšanai ar kvalitatīvu dzeramo ūdeni,
- vietas Rītausmas ielā 16 akcepta gadījumā - jālikvidē divi esoši neizmantoti artēziskie urbumi, kuri atrodas aptuveni 250m attālumā no bīstamo atkritumu stacijas teritorijas.

Artēzisko urbumu likvidēšana jāsaskaņo ar Valsts ģeoloģijas dienestu.

- Stacijas teritorijas vietās, kur notiks darbības ar bīstamajiem atkritumiem, nepieciešamas izveidot ūdens necaurlaidīgus segumus.
- Vietas Rītausmas ielā 16 akcepta gadījumā nepieciešams nodrošināt virszemes noteces organizēšanu tā, lai novērstu beznoteces un pārpurvotu vietu veidošanos.
- Jāizveido speciāla virszemes noteces ūdeņu savākšanas sistēma, paredzot iespēju nepieciešamības gadījumā tos attīrīt pirms ievadīšanas pilsētas kanalizācijā; projektēšanas gaitā jāizvērtē virszemes noteces ūdeņu sastāva monitoringa nepieciešamība.
- Visus notekūdeņus jānovada pilsētas kanalizācijas tīklā, saskaņojot to ar Rīgas pašvaldības uzņēmumu “Rīgas ūdens”.
- Gaisa kvalitātei uz uzņēmuma robežas jāatbilst 2002.gada 2.jūlija MK noteikumu Nr.286 “Noteikumi par gaisa kvalitāti” prasībām.
- Jānodrošina pastāvīgs gaisa piesārņojuma monitorings potenciāli bīstamo iekārtu tuvumā un uz bīstamo atkritumu savākšanas stacijas robežas.
- Īpaša uzmanība pievēršama gaistošo organisko savienojumu izmešu ierobežošanai un drošības pasākumiem to pārsūkņēšanas un uzglabāšanas laikā.
- Projektēšanas laikā jānosaka iespējamais toksisko bīstamo atkritumu daudzums no bīstamo atkritumu savākšanas stacijas kopējā atkritumu daudzuma. Jāizstrādā nepieciešamie kolektīvās un individuālās aizsardzības pasākumi un drošas darba metodes, izvērtējot toksisko bīstamo atkritumu radīto risku un avāriju iespējamību.
- Gadījumā, ja uzglabāšanai paredzēto bīstamo vielu daudzumi pārsniegs MK 2001.gada 19.jūnija noteikumos Nr.259 “Par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem” noteiktos mazākos kvalificējošos daudzumus bīstamajām vielām, nepieciešams, saskaņā ar šo

noteikumu prasībām, paredzēt un veikt rūpniecisko avāriju riska samazināšanas pasākumus, kā arī izstrādāt rūpniecisko avāriju novēršanas programmu; ja bīstamo vielu daudzumi pārsniegs lielākos kvalificējošos daudzumus, tad jāizstrādā drošības pārskats.

- Jāizstrādā papildus riska samazināšanas pasākumi šķidro bīstamo atkritumu pārsūkņēšanas operācijām un eļļu saturošo atkritumu uzglabāšanai.
- Stacijas teritorijai jābūt iežogotai un pastāvīgi apsargātai.
- Bīstamo atkritumu pieņemšanas, uzskaites un kontroles sistēmai jānovērš iespējas pieņemt un veikt darbības ar tādām vielām vai materiāliem, kuru pieņemšana ir aizliegta.
- Izstrādājot tehnisko projektu, izvērtējama lietderība bīstamo atkritumu savākšanas stacijas funkcijas paplašināt ar dažu sadzīves atkritumu veidu pieņemšanu.

Biroja direktors

J. Avotiņš

2002.gada 9.septembrī.